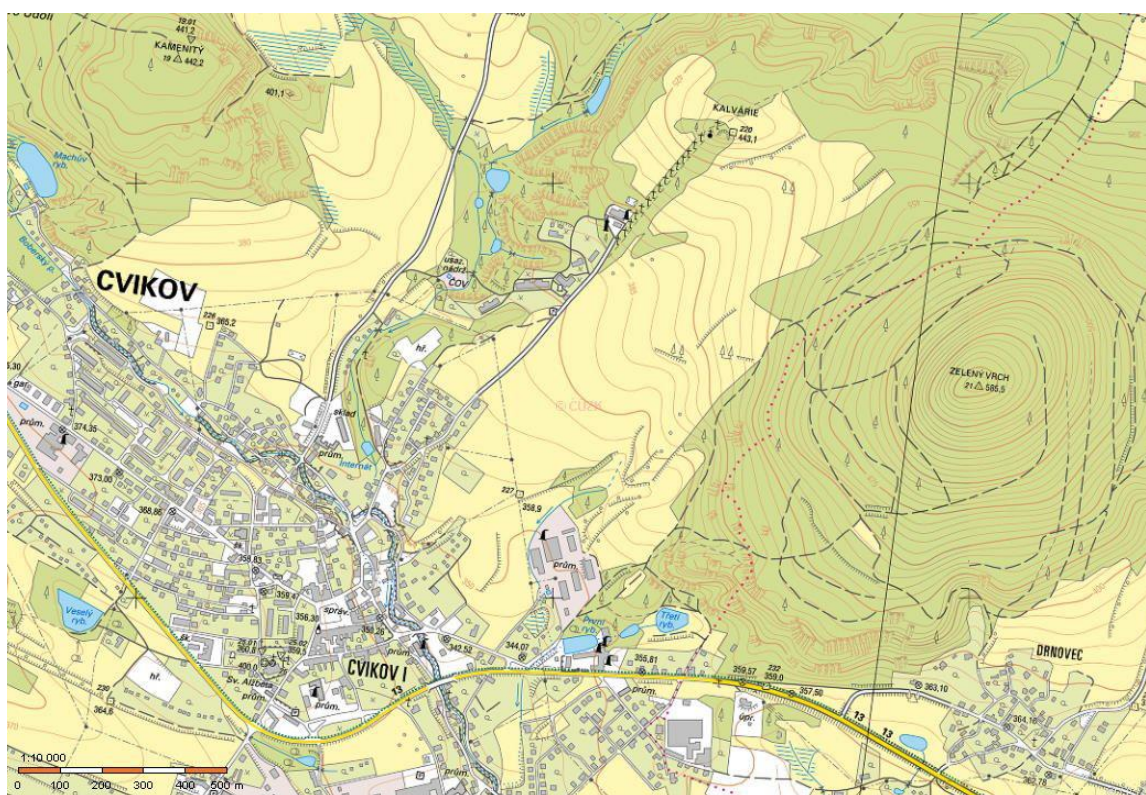

Lipová alej Kalvárie ve Cvikově

Lipová alej doprovází křížovou cestu na vrch Kalvárie u Cvikova. Křížový vrch, nazýván i Kalvárie a dříve Lískový vrch vysoký 437 m n. m., se nachází na okraji města Cvikov a znám je hlavně pro křížovou cestu vedoucí na jeho vrchol. Kaple i sousoší Kalvárie na křížové cestě jsou chráněny jako kulturní památka České republiky. Návrší se až do roku 1728 jmenovalo Lískový vrch (Nüssebergel). V červnu toho roku se zde usadil punčochář Johann Franz Richter, který získal povolení k výstavbě poustevny a spolu s Florianem Friedrichem začal budovat poutní místo. Alej je z obou stran obklopena loukami nebo úzkými pásy vzrostlých dřevin, dále navazují drobnější lesní komplexy. V zalesněném údolí na západní straně Křížového vrchu jsou četné pískovcové skály, jejichž okolí bylo v minulosti parkově upraveno a nyní je součástí areálu dětské léčebny respiračních chorob ve Cvikově.

Křížový vrch (437 m n.m.), často také označovaný jako Kalvárie, je nevelké čedičové návrší, tvořící severozápadní výběžek Zeleného vrchu asi 1,5 km severovýchodně od Cvikova.

V roce 1883 byla kaple Kalváriovým spolkem renovována a v témže roce byla kolem cesty vysazena lipová alej. Oboustranná lipová alej je dnes tvořena vzrostlými lípami s minimální dosadbou. Jedná se o lípy srdčité (*Tilia cordata*) a lípy velkolisté (*Tilia platyphyllos*). S ohledem na úzký spon a vzájemnou konkurenci korun jsou stromy převážně velmi vysoké, štíhlé, typická je přítomnost tlakových větvení. Stabilita aleje jako celku je zachována díky kompaktní masě korun a také díky okolnímu porostu, který tvoří „první linii“ při náporech větru. Jedná se o dendrologicky, biologicky a krajinářsky hodnotnou alej, s vyšším společenským významem a větším pohybem veřejnosti. Alej leží v CHKO Lužické hory.

Projekt ošetření lipové aleje Kalvárie ve Cvikově

Ošetření této aleje bylo vyvoláno jejím stavem a významností. Obec v roce 2014 popsala její stav následovně: „V aleji se nacházejí vzrostlé přímé kmeny, převažují však tlaková větvení dvou a více kosterních větví ve výšce už od 1 m nad zemí. Stav větvení je různý. Nacházejí se zde jeho počáteční fáze, stejně jako fáze brzy před rozpadem stromů. Některá větvení se již rozevírají a vznikají zde dutiny urychlující rozpad. Někteří jedinci jsou zabezpečeny zpevňujícími pružnými vazbami. Stabilita se tedy dá označit za zhoršenou. Vitalita jedinců je poměrně dobrá, pochůzkou v letním období bylo identifikováno maximálně do 10 % suchých větví. Perspektiva dřevin je krátkodobá až dlouhodobá, odbornými zásahy je možno životnost stromů prodloužit.“

Lipová alej Kalvárie byla zařazena spolu s dalšími třemi alejemi do projektu „Významné aleje Libereckého kraje – 1. etapa“. Tento projekt na ošetření čtyř alejí zpracovali Ing. Miloslav Wach a Ing. Radka Frydrychová. Následně byla provedena revitalizace aleje, která spočívala především v odstranění rizika tlakových větvení a provedení zravotních a bezpečnostních řezů. Vzhledem ke skutečnosti, že v minulosti instalované dynamické vazby svou funkci již neplnily a s ohledem na stav úžlabí, bylo navrženo poměrně značné množství vazeb statických. Některé stromy se závažnými a nestabilizovatelnými defekty byly navrženy ke skácení. Samotná realizace záměru spočívající v kácení, ošetření a výsadbě stromů byla zahájena v březnu a ukončena v říjnu 2017. V rámci revitalizace této aleje bylo ošetřeno celkem 110 stromů a v případě 53 jedinců byl jejich stav řešen pomocí instalace vazby nebo více vazeb. Zajímavostí v případě revitalizace této lipové je využití 3 různých druhů vazeb používaných ke stabilizaci dřevin.

Lipová alej po ošetření (2017)

Projektová cena byla 1 625 725,- Kč (včetně DPH) a vysoutěžená a nakonec také zaplacená cena představovala 408 060,- Kč (včetně DPH).

Bc. Pavel Bulíř

Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Tel. 485226 359

Emal:pavel.bulir@kraj-lbc.cz